

«ANOR BANK» AJ
Kuzatuv kengashi tomonidan
«TASDIQLANGAN»

___ sentabr 2020 yil

___-sonli Bayonnoma

Kuzatuv kengashi raisi

_____ Karimbayev Sh.K.

«ANOR BANK» AJ **BANK XAVF-XATARLARINI NAZORAT QILISH QO'MITASI** **HAQIDAGI NIZOM**

Ushbu Nizom O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki to'g'risida"gi, "Banklar va bank faoliyati to'g'risida"gi, "Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi qonunlariga, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan 2000 yil 24 iyundagi 472-son bilan tasdiqlangan Tijorat banklarida korporativ boshqaruv to'g'risidagi Nizomga, O'zbekiston Respublikasi adliya vazirligi tomonidan 2000 yil 5 iyulda 943-son bilan, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining 2011 yil 7 maydagi 14/2 - sonli qarori bilan tasdiqlangan, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2011 yil 25 may kuni 2229 - son bilan ro'yxatga olingan Tijorat banklarining bank xavf-xatarlarini boshqarishiga doir qo'yiladigan talablar to'g'risidagi Nizom, "ANOR BANK" AJ(keyingi o'rinlarda-bank deb yuritiladi) Nizomiga asosan ishlab chiqilgan va bank Kuzatuv kengashi huzuridagi Bank xavf-xatarlarini nazorat qilish qo'mitasining (keyingi o'rinlarda-qo'mita deb yuritiladi) faoliyatini tartibga soluvchi asosiy hujjat hisoblanadi.

1-BO'LIM. UMUMIY QOIDALAR

1. Qo'mita to'g'risidagi Nizom Qo'mitaning huquqiy maqomi, maqsad va vazifalari, vakolati, qo'mita a'zolarining huquq va majburiyatlari, qo'mita majlislarini chaqirish va o'tkazish tartibini belgilaydi.
2. Qo'mita bank Kuzatuv kengashining qarori bilan tashkil etiladi va bank Kuzatuv kengashi tomonidan bankning moliya-xo'jalik faoliyatini umumiy boshqarish va nazorat qilish bo'yicha o'z funksiyalarining samarali bajarilishini ta'minlovchi maslahatlashuv organi hisoblanadi.
3. Qo'mita bank boshqaruv organi emas va bank nomidan harakat qilish huquqiga ega emas.
4. Qo'mita qarorlari bank Kuzatuv kengashi uchun tavsiya etiladi. Qo'mita o'z faoliyatida bank Kuzatuv kengashiga hisobot beradi.
5. Qo'mita ushbu Nizomga muvofiq faoliyat yuritadi va o'z faoliyatida O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi, bank Nizomi, bank Kuzatuv kengashi to'g'risidagi Nizom, bank Kuzatuv kengashi qarorlariga amal qiladi.

2-BO'LIM. QO'MITANING MAQSADI

6. Qo'mitaning asosiy maqsadi bank Kuzatuv kengashiga bankda xavf-xatarlarni boshqarishning yetarli tizimining mavjudligi va faoliyat ko'rsatishi, xavf-xatarlarni tahlil qilish, boshqarish tizimini takomillashtirish va mustahkamlash ustidan nazorat qilish sohasida uning

tartibga solish va nazorat funksiyalarini amalga oshirishda ko'maklashishdan iborat. Qo'mita bankning yetarli likvidligini saqlab qolish uchun bankning balans hisoboti, daromad va zarar to'g'risidagi hisobotini diqqat bilan kuzatib boradi; foiz daromadini keltiradigan aktivlar va passivlarning foiz stavkasi o'rtasidagi to'g'ri muvozanat mavjudligi; bank majburiyatlarini muddati aktivlarni qaytarish muddatiga to'g'ri kelmaydigan holatda emasligini nazorat qiladi.

3-BO'LIM. QO'MITANING VAZIFALARI

7. Qo'mitaning vakolatiga bank Kuzatuv kengashiga quyidagi masalalar bo'yicha tavsiyalarni ko'rib chiqish va tayyorlash kiradi:

a) xavf-xatarlarni boshqarish bo'yicha bank siyosatini ko'rib chiqish va muvofiqlashtirish. xavf-xatarlarni boshqarish tartib-taomillarini muvofiqlashtirishda Qo'mita qonun hujjatlari normalari va bank Nizomining qoidalariga rioya qilgan holda, umuman bank uchun xavf va rentabellik o'rtasidagi maqbul muvozanatga erishishga, shuningdek, bankning ijro etuvchi organi, tuzilmaviy bo'linmalari va individual xodimlarining faoliyati uchun yetarli rag'batlarni ishlab chiqishga harakat qilishi kerak;

b) kredit va Moliya qo'mitalari to'g'risidagi Nizomlarni ko'rib chiqish va kelishish, shuningdek, muayyan xavf-xatar turlarini boshqarish;

c) bank tomonidan beriladigan kreditlar sifatini baholash, zaxiralarni shakllantirish va tasniflangan aktivlarni yechish, taqdim etilgan ta'minot yyetarli ekanligini baholash tartib-taomillarini ko'rib chiqish va kelishish;

d) kredit berish funksiyalaridan tahlil funksiyalarining mustaqilligini nazarda tutadigan reyting (reyting bahosi) jarayonining ishonchliligini tekshirish maqsadida ichki kredit tahlilini o'tkazish tartib-taomillarini ko'rib chiqish;

e) bankning xavf-xatarlarini boshqarish tizimi (kredit xavfi, foiz xavfi, likvidlik xavfi, valyuta xavfi, operatsion xavf) faoliyati ustidan, bank Kuzatuv kengashi va tashqi foydalanuvchilarga taqdim etiladigan moliyaviy va boshqaruv ma'lumotlarining ishonchliligi va aniqligini doimiy monitoringni amalga oshirish;

f) stress test jarayonlarini ko'rib chiqish va muvofiqlashtirish, stress testlarini o'tkazish qiymatlari, kutilmagan hodisalar rejasi, shuningdek, inqiroz stsenariylarini tahlil qilish va kerak bo'lganda tuzatuvchi choralarni boshlash;

g) bank Kuzatuv kengashi tomonidan tasdiqlangunga qadar ichki nazoratni va xavf-xatarlarni boshqarishni yaxshilash bo'yicha tashqi auditorlarning xulosalarini tahlil qilish va faoliyatdagi kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi ijrosini monitoring qilish;

h) zaruratga qarab, ammo chorakda kamida bir marta bank Kuzatuv kengashida ko'rib chiqilishiga qadar quyidagi hisobotlarni tahlil qilish:

- tasniflangan kreditlar dinamikasi, ularga qarshi tuzilgan zaxiralar miqdori;
- bank bilan bog'liq shaxslar tomonidan olingan yangi kreditlar to'g'risidagi hisobot;
- bankning xavf-xatari likvidlik, foiz va valyuta xavf-xatariga ta'sirini qisqacha tahlil qilish;

- bankning o'z kapitaliga bo'lgan joriy va prognozlashtirilgan ehtiyojlarini qisqacha tahlil qilish, shu jumladan, kapitalning haqiqiy va prognozlashtirilgan yetarliligini baholash;

- xavf-xatarlarni boshqarish bo'yicha boshqa hisobotlar.

i) bank boshqaruvi bilan xavf-xatarlarni boshqarish tizimini tashkil etish masalalarini muntazam muhokama qilish;

j) xavf-xatarlarni boshqarish tizimining to'g'ri ishlashi ustidan ichki nazoratni ta'minlash bo'yicha bank ijro organi va menedjmentining ishini tahlil qilish va bank Kuzatuv kengashiga tegishli tavsiyalar tayyorlash.

4-BO'LIM. QO'MITA A'ZOLARINING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

8. O'z vakolatlari doirasida Qo'mita a'zolari yuklatilgan vazifalarni amalga oshirish uchun:

i) bank mansabdor shaxslaridan yuklatilgan vazifalarni bajarish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni so'rash va olish. Ushbu hujjatlar so'rovda ko'rsatilgan muddat ichida Qo'mita raisi tomonidan imzolangan yozma so'rov olinganidan keyin taqdim etiladi. Yozma so'rovda ko'rsatilgan axborot va hujjatlar Qo'mitaga qo'mita kotibi orqali taqdim etiladi;

ii) o'z tashabbusi bilan Qo'mita majlislari kun tartibiga ushbu Nizomda nazarda tutilgan tartibda savollar berish;

iii) zarur hollarda bank xodimlarini, bank Kuzatuv kengashi a'zolarini, shuningdek mustaqil konsultantlarni (ekspertlarni) o'z majlislariga taklif etish.

9. Qo'mita a'zolarini quyidagi majburiyatlari:

a) Qo'mitaga yuklatilgan funksiyalarni ushbu Nizom va bankning mahalliy hujjatlariga muvofiq amalga oshirish;

b) bank Kuzatuv kengashini takomillashtirishni talab qiladigan xavf-xatarlarni boshqarish tizimining kamchiliklari, shuningdek, bankning xavf-xatarlari haqida o'z vaqtida xabardor qilish;

c) o'z faoliyatini amalga oshirish davomida olingan ma'lumotlarni oshkor qilmaslik.

10. Qo'mita a'zolari quyidagi hollarda javobgarlikdan ozod etiladi:

a. Qo'mita yig'ilishining kun tartibi masalalari bo'yicha uning ishtirokisiz qaror qabul qilish;

b. Qo'mita a'zosini qabul qilingan qarorga qarshi ovoz berishda ham, alohida fikr yuritishda ham, bo'lmagan holda ham.

5-BO'LIM. QO'MITA TARKIBI VA UNI SHAKLLANTIRISH TARTIBI

11. Qo'mitaning miqdoriy tarkibi bank Kuzatuv kengashi qarori bilan belgilanadi. Qo'mita tarkibining soni kamida 3 (uch) kishi bo'lishi kerak. Qo'mita Kuzatuv kengashi a'zolari va bank xodimlari orasidan jalb etilishi mumkin bo'lgan va konsalting xizmatlarini ko'rsatish shartnomasi asosida mustaqil bo'lgan boshqa shaxslardan iborat.

12. Qo'mitaning shaxsiy tarkibi bank Kuzatuv kengashi majlisida oddiy ko'pchilik ovoz bilan tasdiqlanadi.

13. Qo'mita a'zolarining vakolat muddati bank Kuzatuv kengashi tomonidan belgilanadi

14. Qo'mita a'zolari, shu jumladan rais ham, Qo'mitada ishlash uchun mukammal biznes obro'siga ega bo'lishi kerak.

15. Qo'mita tarkibidagi o'zgarishlar bank Kuzatuv kengashining qarori bilan belgilanadi va tasdiqlanadi.

16. Qo'mita raisi yoki Qo'mitaning har qanday a'zos iste'foga chiqishlari mumkin bu haqda bank Kuzatuv kengashi raisiga vakolatlari bekor qilinishidan oldin 10 (o'n) ish kunidan kechiktirmagan holda ariza yuborish yo'li bilan.

17. Har qanday holatda, agar Qo'mita a'zosining vakolatlari tugatilgan bo'lsa, ushbu Nizom shartlariga majburiy rioya qilgan holda, bank Kuzatuv kengashi eng yaqin majlisda, Qo'mita a'zosining iste'foga chiqish to'g'risida yozma ariza olingan kundan boshlab 10 (o'n) ish kunidan kechiktirmay, Qo'mitaning yangi a'zosini saylaydi. Qo'mitaning yangi a'zosi saylangunga qadar Qo'mita o'z vazifalarini amaldagi tarkibda to'liq bajarishda davom etadi.

18. Qo'mita a'zosi mehnat shartnomasini bankda egallab turgan lavozimidan bekor qilish qo'mitaga a'zolikni bekor qilishga sabab bo'ladi.

6-BO'LIM. QO'MITA RAISI VA UNI SAYLASH TARTIBI

19. Qo'mita raisini saylash to'g'risidagi qaror bank Kuzatuv kengashi a'zolarining umumiy sonining oddiy ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi. Qo'mita raisi faqat bank Kuzatuv kengashi a'zosi bo'lishi mumkin.

20. Rais Qo'mita ishini tashkillaydi, shu jumladan:

a. Qo'mita majlislarini chaqiradi va ularga raislik qiladi, majlis bayonnomasini yuritishni tashkil etadi;

b. Qo'mita a'zolari, bank ijro organi va bank xavf-xatarlarini boshqarish bo'yicha tarkibiy

bo'linma rahbarining takliflarini inobatga olgan holda qo'mita majlislarining kun tartibini tasdiqlaydi;

c. Qo'mita a'zolari o'rtasida majburiyatlarni taqsimlaydi;

d. Qo'mita majlislari rejasini ishlab chiqadi, Qo'mita qarorlari va rejalari bajarilishini nazorat qiladi;

e. Qo'mita faoliyati natijalari bo'yicha bank Kuzatuv kengashi oldida hisobot beradi;

f. Qo'mitaning vakolatlari doirasida boshqa zarur funksiyalarni bajaradi.

7-BO'LIM. QO'MITA MAJLISLARINI O'TKAZISH TARTIBI

21. Qo'mita majlislari zaruratga qarab, lekin chorakda kamida bir marta o'tkaziladi.

22. Xabarnoma, Qo'mita yig'ilishining kun tartibi va unga zarur materiallar Qo'mita a'zolariga majlisning rejalashtirilgan sanasidan kamida 3 (uch) ish kuni oldin tayyorlanadi vayuboriladi.

23. Qo'mitaning navbatdagi majlisini chaqirish, majlis o'tkaziladigan sana, vaqt va joy, kun tartibi masalalari, shuningdek majlisda ishtirok etishga taklif etilgan shaxslar ro'yxati to'g'risidagi qaror Qo'mita raisi tomonidan Qo'mitaning navbatdagi majlislarini o'tkazish rejasiga muvofiq qabul qilinadi.

24. Qo'mitaning navbatdan tashqari majlisi Qo'mita raisining qarori bilan, Qo'mita a'zosi, bank Kuzatuv kengashi, bank Boshqaruvi iltimosiga binoan o'tkaziladi.

25. Ushbu Nizomga muvofiq Qo'mitaning navbatdan tashqari majlisini chaqirishni talab qilish huquqiga ega bo'lgan shaxslar Qo'mitaning navbatdan tashqari majlisi o'tkaziladigan sanadan kamida 10 (o'n) ish kunidan kechikmay o'z talablarini Qo'mita kotibiga yuboradilar, u olingan kundan keyingi kundan kechiktirmay mazkur talablarni Qo'mita raisi e'tiboriga yetkazadi.

26. Qo'mita raisining Qo'mitaning navbatdan tashqari majlisini chaqirishni rad etish to'g'risidagi qarori quyidagi hollarda amalga oshirilishi mumkin:

- Qo'mita yig'ilishi kun tartibiga kiritilgan savol ushbu nizomga uning vakolati to'g'risidagi nizomga bog'liq bo'lmasa;

- Qo'mitaning navbatdan tashqari majlisini chaqirish to'g'risidagi talabda keltirilgan kun tartibi masalasi Qo'mita raisining qaroriga muvofiq chaqirilayotgan navbatdagi Majlisning kun tartibiga kiritilgan bo'lsa.

27. Qo'mitaning navbatdan tashqari majlisini chaqirish to'g'risidagi talab bilan bank Kuzatuv kengashi murojaat qilgan taqdirda, Qo'mita raisi 5 (besh) ish kuni ichida navbatdan tashqari majlisni chaqirishi shart.

28. Qo'mita majlislarida Qo'mita raisi raislik qiladi.

29. Agar Qo'mita a'zolarining kamida yarmi ishtirok etgan bo'lsa, Qo'mita majlisi vakolatli(kvorumga ega) hisoblanadi.

30. Masalalarni hal qilishda Qo'mitaning har bir a'zosi bir ovozga ega. Qo'mita a'zosi tomonidan boshqa shaxslarga, shu jumladan Qo'mitaning boshqa a'zolariga ovoz berish huquqiga yo'l qo'yilmaydi.

31. Qo'mita qarorlari Qo'mita a'zolarining oddiy ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

32. Qo'mita kotibining vazifalari bank Kuzatuv kengashi kotibi tomonidan amalga oshiriladi.

33. Qo'mita kotibi Qo'mita majlislarini tayyorlash va o'tkazish, yig'ilishlarga materiallarni to'plash va tizimlashtirishni, Qo'mita a'zolari va taklif etilgan shaxslarga Qo'mita majlislari, yig'ilishlar kun tartibi, kun tartibi masalalari bo'yicha materiallar o'tkazish, yig'ilishlarni qayd etish, Qo'mita qarorlari loyihalarini tayyorlash, shuningdek, barcha tegishli materiallarni keyinchalik saqlashni ta'minlaydi. Qo'mita kotibi Qo'mita a'zolari tomonidan zarur axborot olish imkonini beradi.

34. Qo'mita kotibi yig'ilishdan so'ng 3 (uch) ish kunidan kechiktirmay o'tkazilgan majlis bayonnomasini tuzadi.

35. Qo'mita majlisining bayonnomasi Qo'mita raisi, Qo'mita a'zolari va Qo'mita kotibi

tomonidan imzolanadi. Bayonnoma bir nusxada tuziladi, u imzolanganidan so'ng Qo'mita kotibining o'zi uchun tayyorlangan materiallar va tavsiyalar ilova qilingan holda saqlanadi.

36. Qo'mita majlisi bayonnomasida quyidagilar ko'rsatiladi:

a.yig'ilishning sanasi, joyi, shakli va vaqti;

b.Qo'mita kun tartibini ko'rib chiqishda ishtirok etgan Qo'mita a'zolari ro'yxati, shuningdek Qo'mita majlisida ishtirok etayotgan boshqa shaxslar ro'yxati;

c.kun tartibi;

d.kun tartibi masalalari bo'yicha Qo'mitani a'zolarining takliflari;

e.ovozi berishga qo'yilgan masalalar va ular bo'yicha ovoz berish natijalari;

f. qabul qilingan qarorlar.

8-BO'LIM. HISOBOT BERISH

37. Qo'mita o'z faoliyati natijalari bo'yicha bank Kuzatuv kengashi oldida yiliga bir marta hisobot beradi. Hisobot bank Kuzatuv kengashiga bank Kuzatuv kengashi majlisi o'tkaziladigan sanadan 5 (besh) ish kunidan kechikmay, unda Qo'mita hisobotini ko'rib chiqish rejalashtirilgan muddatda yozma shaklda taqdim etiladi. Qo'mitaning bank Kuzatuv kengashiga hisoboti Qo'mita raisi tomonidan taqdim etiladi.

38. Qo'mita hisobotida Qo'mita faoliyati haqida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

a.Qo'mita majlislari haqida;

b.bank xavf-xatarlarini minimallashtirish bo'yicha berilgan tavsiyalar haqida;

c.Qo'mita tomonidan tayyorlangan tavsiyalar va xulosalar to'g'risida bank Kuzatuv kengashiga o'z vakolatlari masalalari bo'yicha;

d.belgilangan limitlarning buzilishi, shuningdek, ichki nazorat mexanizmlarining buzilishi va bunday qonunbuzarliklarning oldini olish bo'yicha tavsiyalar to'g'risida. Qo'mita hisoboti Qo'mitaning ixtiyoriga ko'ra boshqa muhim ma'lumotlarni o'z ichiga olishi mumkin.

39. Mazkur Nizomga muvofiq bank Kuzatuv kengashiga yuborilgan Qo'mita tavsiyalarini ko'rib chiqish uchun qabul qilishning maqsadga muvofiqligi masalasi bank Kuzatuv kengashi majlisida hal etiladi.

40. Bank Kuzatuv kengashi har qanday vaqtda yil davomida Qo'mitadan uning joriy faoliyati to'g'risida hisobot taqdim etishni talab qilishga haqlidir. Bunday hisobotni tayyorlash va taqdim etish muddatlari bank Kuzatuv kengashi qarori bilan belgilanadi.

9-BO'LIM. QO'MITANING BO'LINMALAR, BANK BOSHQARUV ORGANLARI VA BOSHQA SHAXSLAR BILAN O'ZARO HAMKORLIGI

41. Qo'mita o'z vazifalarini bajarish samaradorligini ta'minlash uchun Qo'mita a'zolari barcha kerakli ma'lumotlarga ega bo'lishlari kerak. Bank Kuzatuv kengashi a'zolari, bank Boshqaruvi a'zolari, bank Taftishchisi, ichki audit Boshqarmasi xodimlari, shuningdek, bank bo'linmalari rahbarlari va xodimlari Qo'mita qarori bilan belgilangan muddatlarda Qo'mita vakolatiga kiruvchi masalalar bo'yicha to'liq va ishonchli axborot va hujjatlarni taqdim etishlari shart. Axborot va hujjatlarni taqdim etish to'g'risidagi talab yozma ravishda rasmiylashtiriladi va Qo'mita raisi tomonidan imzolanadi.

42. Ushbu Nizomning 41-bandida ko'rsatilgan axborot va hujjatlar Qo'mitaga topshirish uchun Qo'mita kotibiga taqdim etiladi.

43. Zarur hollarda, shuningdek, Qo'mita o'z vazifalarini samarali bajarish maqsadida Qo'mita faoliyatiga kollegial ijro organi a'zolari, shuningdek, Qo'mita vakolatiga kiruvchi ayrim masalalarni ko'rib chiqish uchun tegishli kasbiy bilimlarga ega bo'lgan bank bo'linmalari rahbarlari va xodimlari jalb qilinishi mumkin.

10-BO'LIM. QO'MITA A'ZOLARINING JAVOBGARLIGI

44. Qo'mita a'zolari ularga yuklatilgan vazifalar doirasida javobgar bo'ladilar.
45. Qo'mita a'zolari majburiyatlarini bajarish davrida, shuningdek Qo'mitada vakolat muddati tugagan davrda Qo'mitaga a'zo bo'lgan (a'zo bo'lib kelgan) shaxslar o'z faoliyati bilan bog'liq ravishda ular tomonidan olingan axborot maxfiylik talablariga rioya qilishlari shart.

11-BO'LIM. YAKUNIY QOIDALAR

46. Ushbu Nizom, shuningdek unga kiritilgan barcha o'zgartish va qo'shimchalar bank Kuzatuv kengashi tomonidan bank Kuzatuv kengashi a'zolarining umumiy sonining ko'pchilik ovozi bilan tasdiqlanadi.

47. Ushbu Nizomda aks ettirilmagan masalalar bank Nizomi, bank Kuzatuv kengashi to'g'risidagi Nizom va bankning boshqa ichki hujjatlari, shuningdek O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi bilan tartibga solinadi.

49. Agar O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligiga va normativ-huquqiy hujjatlariga o'zgartishlar kiritish natijasida ushbu Nizomning ayrim normalari ular bilan ziddiyatga kirsam, mazkur Nizomga o'zgartirishlar belgilangan tartibda tasdiqlangunga qadar qonun hujjatlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar qo'llash ustuvorligiga ega bo'ladi.

Kiritildi:

Bank xavf-xatarlarini nazorat qilish
Qo'mitasi raisi

K. Olimov

Kelishildi:

Boshqaruv Raisi

Sh. Akramov

Boshqaruv Raisi
O'rinbosari

E. Nadjimitdinov

Boshqaruv Raisi
O'rinbosari

M. Nuritdinova

Bosh hisobchi

B. Shamansurova

Yuridik boshqarma boshlig'i

T. Zanaxov

Ichki audit boshqarmasi boshlig'i

U. Babaev